

УДК 005.93:336

В.А. Сорокопуд, студент

І.Ю. Тебенко, студент

В.В. Гливенко, канд. екон. наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: грошові потоки, управління грошовими потоками, підприємство.

На сучасному етапі розвитку економіки України важливе місце посідає управління грошовими потоками суб'єктів господарювання, яке є важливою складовою фінансового планування. Питання ефективності управління грошовими потоками підприємства на сьогодні є досить актуальним, оскільки величина грошових потоків свідчить про стан самого підприємства, є основою для його самофінансування та впливає на його платоспроможність і ліквідність [1].

Нині є два основні підходи щодо трактування сутності грошового потоку. Прихильники одного (Е. Джонс, Б. Колас, А. Риндіна та Г. Шамаєв) визначають це поняття як різницю між отриманими і виплаченими грошовими коштами підприємства за певний період (надлишок чи недостача). Представники іншого підходу (А. Ковальова, Є. Сорокіна, І. Бланк та ін.) вважають, що грошові потоки – це рух коштів (обіг), тобто їх надходження (притоки) і виплати (відтоки) за визначений проміжок часу [2].

Концептуальні основи сутності, виникнення та руху грошових потоків достатньо широко розглядаються у працях зарубіжних та вітчизняних учених: Ю. Брігхема, Л. Гапенскі, Д. Ван Хорна, А. Кінга, В. Бочарова, І. Бланка, В. Ковальова, Л. Лігоненко, А. Поддєрьогіна, О. Терещенка, О. Шеремета та інших. Проте, незважаючи на досить багато напрацювань із зазначеної теми, ще не сформовано єдиної теоретичної бази, яка б охоплювала увесь комплекс питань управління грошовими потоками підприємства. Крім того, не визначено єдиного одностороннього підходу щодо визначення та тлумачення категорії «грошові потоки».

Метою цієї роботи є теоретичне обґрунтування сутності управління грошовими потоками підприємства, визначення ролі системи управління грошовими потоками.

Фінансово-господарська діяльність підприємства нерозривно пов'язана з рухом грошових коштів, у результаті якого формуються вхідні і вихідні грошові потоки. Виходячи з цього особливого значення набуває поняття «грошовий потік», яке привертає увагу багатьох практиків і науковців. Важливість дослідження проблеми формування грошових потоків обумовлюється тим, що вони обслуговують господарську діяльність в усіх її напрямках.

Управління грошовими потоками – один із найважливіших сегментів фінансової роботи на підприємстві, від ефективності організації якого залежать як поточні результати діяльності, так і майбутні темпи розвитку господарюючого суб'єкта [3].

У процесі розвитку економічних відносин в Україні зростає увага до проблеми оптимізації грошових потоків підприємства. Це зумовлено тим, що перехід до ринкової економіки суттєво підвищує роль та місце руху грошових коштів у системі управління підприємством. Тому управління грошовими потоками підприємства є необхідною функціональною стратегією, успіх якої є запорукою високих результатів підприємницької діяльності, конкурентоспроможності та динамічного розвитку підприємства [4].

У процесі управління грошовими потоками головна увага повинна зосереджуватися на пріоритетних потоках за фінансово-господарськими операціями, а саме тих, що забезпечують

формування більшої частини вартості підприємства та його прибутку й здійснюються на регулярній основі. Слід звернути увагу, що грошовий потік від операційної діяльності суб'єкта господарювання має розглядатися як основне джерело фінансового забезпечення його господарської діяльності в подальші періоди. Тому одна з ключових характеристик підприємства, що ефективно функціонує, – наявність протягом тривалого часу позитивного операційного грошового потоку з порівняно стабільною абсолютною величиною.

Ефективне управління грошовими потоками визначається базовими положеннями щодо організації управління ними. Грошові потоки не можуть виникати внаслідок бездіяльності підприємства. Вони є невід'ємною складовою фінансового та операційного циклів, що вимагає узгодження фінансових рішень між усіма напрямками управління фінансами підприємства. Управління грошовими потоками потребує відповідного інформаційного наповнення системи прийняття управлінських рішень. А також передбачає однозначність трактування прийнятих фінансових рішень, чіткість доведення їх до виконавців та забезпечення адекватного зворотного зв'язку – моніторингу, перегляду та корегування фінансових рішень. При цьому управління грошовими потоками розглядається як послідовний процес постановки завдань та їх виконання.

Управління грошовими потоками як цілісна система включає реалізацію таких етапів:

- 1) планування та прогнозування грошових потоків і складання відповідних внутрішніх фінансових документів;
- 2) імплементація бюджету грошових потоків, що є невід'ємною складовою системи бюджетів на підприємстві, як процес його безпосереднього дотримання під час організації операційної, інвестиційної, фінансової діяльності;
- 3) контроль виконання бюджету грошових потоків;
- 4) корегування планових величин відповідно до зміни зовнішніх і внутрішніх умов реалізації бюджету грошових потоків [5].

Висновок. Можна стверджувати, що грошові потоки підприємства – це складне явище, яке тісно влилося у загальну фінансову систему підприємства і є невід'ємною його частиною. Тому організація управління грошовими потоками має відбуватися комплексно, разом з іншими напрямками фінансового управління. Управління грошовими потоками загалом є важливим елементом фінансової політики кожного підприємства, воно наскрізь охоплює всю систему управління підприємством. Важливість та значення управління грошовими потоками важко переоцінити, адже від його якості та ефективності залежить не тільки стійкість підприємства в конкретний проміжок часу, а й можливість подальшого розвитку, досягнення фінансового успіху на довгострокову перспективу.

Список використаних джерел: 1. Бланк И. А. Финансовый менеджмент '3А учебный курс/ Игорь Александрович Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : Ника-Центр, 2004. – 528 с. 2. Рындина А. Г. Организация финансового менеджмента на предприятии / А. Г. Рындина, Г. А. Шамаев. – М. : Российская деловая литература, 1997. – 352 с. 3. Біндасова Ю. О. Теоретичні аспекти формування системи управління грошовими потоками підприємства / Ю. О. Біндасова // Научно-технический сборник. – 2014. – № 77. – С. 388–394. 4. Балабанов И. Т. Финансовый анализ и планирование / И. Т. Балабанов. – 2-е изд., доп. – М. : Финансы и статистика, 2008. – 208 с. 5. Поддєрьогін А. М. Ефективність управління грошовими потоками / А. М. Поддєрьогін, Я. І. Невмежицький // Фінанси України. – 2007. – № 11. – С. 119–127.

Опубліковано: Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : I Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 11 грудня 2015 р.) : тези доповідей. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. – С. 128-129.